

Kalich

Ročník XXIII, Občasník

december 2017

Pán prichádza

Biblia : Evanjelium podľa Matúša, 21. kapitola, 5. - 9. verš.

Vianočná radosť

Každého roku v zimný čas, keď hora bielo prekvitá, z výšin nebeských dolu k nám blahá noc Vianoc zavíta. Na stromkoch svetlá zahoria, tváričky deťom vzplanú a z mnohých očí zjasnených, slzy radosti skanú. Vianočný čas je svetla moc, čo hreje – duše hojí! keď šťastní slávime spolu Ježišov príchod v tichú noc. A my vždy v tento vzácny čas, jedličku krásou ozdobíme. Spolu sa potešíme, že prišiel Kristus s láskou medzi nás! Amen.

Svätečér

Zvončeky večnosti hlaholia z diali, v biely háv odiala sa zem, na stromkoch sviečky rozožali, skutočnosť rozplýva sa v sen. Na krídlach tichej, svätej noci, vznáša sa anjel – hlása mier, zaň hufy ľudu vrúčne prosia v radostný tento svätečér. Zvončeky večnosti hlaholia z diali, na stromkoch sviečky rozožali, v biely háv odiala sa zem, ó, vzácny je ten Boží deň! Amen.

Biblický text Ev. Matúša, 21, 5 - 9

5 Povedzte dcéře sionskej: Ajhľa, tvoj kráľ k tebe prichádza krotký, sediac na oslovi, a to na osliatku ťažnej oslice. 6 Učenici šli a urobili, ako im prikázal Ježiš: 7 privedli oslicu a osliatko a kládli na ne svoje rúcha; i vysadol na ne. 8 A veľký zástup rozprestieral rúcha na cestu, iní sekali ratolesti zo stromov a stlali na cestu. 9 No zástupy, ktoré šli pred Ním a za Ním, volali: Hosana Synovi Dávidovmu! Požehnaný, ktorý prichádza v mene Pánovom! Hosana na výsostiach! 10 Keď vstúpil do Jeruzalema, vzrušilo sa celé mesto a hovorili: Kto je tento? 11 A zástupy odpovedali: To je prorok Ježiš z galilejského Nazareta.

Milé sestry a drahí bratia v Pánovi Ježišovi Kristovi!

Prihovám sa vám na začiatok Adventu 2017. Tento adventný čas je časom, kedy sa máme z nášho uponáhľaného dňa a každodenných povinností zastaviť a pripraviť sa na najkrajšie sviatky v roku. Slovo advent pochádza z latinského slova a znamená príchod. Prichádza k nám náš najvzácnejší Host – Pán Ježiš Kristus. Zastavíme sa a čakáme ho, alebo skôr na nás prichádzajú povinnosti so zdobením a s prípravami na Vianoce a na jedlo a na iné aktivity, ktoré nám bránia sa naplno sústrediť na pravý zmysel Vianoc – na Pána Ježiša Krista, ktorý prichádza pre mňa i pre Teba, milá sestra, drahý brat?

Pán zeme i neba – Ježiš Kristus prichádza nielen do mesta Jeruzalem, ale aj do nášho srdca aj do našej rodiny, do nášho cirkevného zboru, do nášho mesta a na celú zem. On Pán Ježiš prichádza krotký. On sa nevnučuje, On nikoho neprehovára a nikoho nenúti, aby Ho prijal do svojho srdca.

Zástupy v Jeruzaleme si uvedomili, že do ich mesta prichádza Pán. Oni mu volali na slávu a chválu Hosana Synovi Dávidovmu. My nemusíme bývať v meste Jeruzalem, aby sme boli súčasťou príchodu Pána Ježiša Krista. Pán Ježiš Kristus prichádza aj ku nám všetkým sem do Banskej Štiavnice. Aj my, ľudia v tomto meste a v tomto okolí, môžeme zažiť radosť z toho, že ku nám prichádza Spasiteľ a Vykupiteľ.

V adventnej piesni z nášho evanjelického spevníka ES 16 znie text tejto piesne takto: Otvorte brány dokorán, prichádza požehnaný Pán, Kráľ nad kráľov najslávnejší a Spasiteľ najmocnejší, prináša radosť spasenie, nech znejú piesne oslavné: Požehnaný Boh náš, Spasiteľ všetkých nás!

Milá sestra, drahý brat. Pán Ježiš prichádza aj do Tvojho srdca. On vidí Tvoje trápenie, vie o Tvojich bolestiach a zraneniach, ktoré skrývaš. Len Pán Ježiš je ten jediný, ktorý prináša radosť, spasenie a odpustenie.

Nech aj nám všetkým znie ten hlavný zmysel Vianoc, že Pán Ježiš Kristus prišiel pre nás, aby nás spasil a zachránil od večného zatratenia. Boh nás tak miloval, že svojho jednorodného Syna dal, aby nik nezahynul, ale mal večný život. Bratia a sestry, zastavme sa v tomto uponáhľanom tempe a v čase adventu a očakávania prežime radosť z príchodu nášho Pána a Spasiteľa. Amen.

Milan Bartko, zborový kaplán

Milí bratia a sestry

Bratia a sestry!

Prajem Vám a Vaším rodinám lásku, pokoj a radosť z narodenia Ježiša Krista, nášho Spasiteľa! Prajem lásku a porozumenie všetkým ľuďom aj v našom cirkevnom zbore, v našom meste, aby sme našli lásku v našich srdciach a vzájomne si rozumeli a pomáhali si. Ako každý rok aj tento rok chcem trochu zhodnotiť hospodársku situáciu v našom zbore. Duchovnú oblasť nechávam samozrejme bratovi kaplánovi, ktorý prišiel medzi nás v auguste tohto roku a srdečne ho medzi nami všetci vítame a prajeme si, aby medzi nami vydržal, a aby náš náročný zbor, ktorý je veľmi rozľahlý zvládol, a to hlavne v zimnom období. Prajeme mu, aby si ho oblúbil a slúžil nám aj Pánu Bohu práve tu u nás. Prajem aj jemu veľa síl a požehnaní od Pána Boha k jeho práci a aj do osobného života.

V tomto roku sa konali v našom zbore významné podujatia aj v súvislosti s pripomínaním si 500. rokov reformácie. V našom chráme boli udeľované ocenenia pre Európske mestá reformácie, ktorým jedným z nich bolo aj naše mesto – Banská Štiavnica a ďalších deväť miest na Slovensku. Pri tomto udeľovaní nás poctil svojou návštevou aj biskup Evanjelickej cirkvi a.v. v Rakúsku Michael Bünker ako aj veľvyslanec Spolkovej republiky Nemecko Joachim Bleicker. Pri tomto slávnostnom udeľovaní tu boli prítomní aj všetci biskupi, generálny biskup Miloš Klátek s dištriktálnymi biskupmi Milanom Krivdom a Slavomírom Sabolom a ostatnými evanjelickými duchovnými z ocenených miest. Ekumenická adventná pobožnosť sa konala 2.12.2017 v kostole sv. Kataríny Alexandrijskej s názvom Spoločne v meste začíname advent. Stretnutie sa nieslo v ekumenickom úsilí podľa Ježišovej výzvy: „Aby všetci boli jedno...“ Po pobožnosti nasledoval adventný koncert baníckeho spevokolu Štiavničan pod vedením zbornajstra Jána Kružlica a ženského speváckeho zboru Tenerezza z Nitrianskeho Pravna pod vedením Alice Matušikovej. Na záver bolo pre všetkých pripravené pohostenie agapé v zadnej časti kostola.

V dňoch 9. – 11. novembra sa v TESCO Banská Štiavnica konala potravinová zbierka, na ktorej sa z nášho zboru zúčastnilo 13 dobrovoľníkov a vyzbieralo sa 668 kg potravín, drogerie a hygienických potrieb v celkovej hodnote 795,67€. Tieto potraviny boli prerozdelené tým najnúdznejším rodinám a jednotlivcom z nášho okolia. Všetkým, ktorí prispeli alebo sa do tejto zbierky aktívne zapojili srdečne ďakujeme.

Čo sa týka hospodárskej oblasti každý rok doslova bojujeme s problémami, ktoré nás vždy nanovo prekvapujú pri riešení a prevádzkovaní našich objektov, ktoré cirkev spravuje. Musím povedať že po 15 rokoch sa stav zlepšuje a vždy je to aj o tom, akého si vyberieme nájomníka keď sami nevieme tieto objekty užiť a prevádzkovať. Bývalá Centrálka je v prenájme firmy OBNOVA a celkom dobrá spolupráca sa prejavuje a už druhý rok. Pomaly postupuje aj obnova objektu. Je to aj vďaka podpore z Ministerstva kultúry SR, projekt Obnovme si svoj dom. V tomto roku sme dostali sumu 15,000,- € a pokračujeme na obnove fasády a tiež sme spoločne s nájomcom pripravili projekt aj pre rok 2018 a bol už podaný na MK SR. Firma Obnova je profesionálna a uznávaná firma na obnovu kultúrnych pamiatok, historických budov a verím, že objekt je v dobrých rukách.

Budova bývalého Učiteľského ústavu, neskôr zahraničného gymnázia, stále prechádza z nájmu do nájmu. Teraz je v tomto objekte taká situácia, že musíme urobiť rekonštrukciu kotolne a prívodu plynu, čo je značná suma a momentálne ju cirkevný zbor nemá, a preto musíme hľadať sponzorov a darcov ktorý nám s tým pomôže. Aj touto cestou Vás všetkých prosím o príspevok na tento účel.

Budova bývalej lekárně Lumitzerov dom by si tiež vyžadovala rozsiahlu obnovu, ale zatiaľ len zachraňujeme čo sa dá a čo je nutné, a tak opravujeme okná. Na tento účel sme tiež získali 10.000,- € na obnovu okien z MK SR z projektu „Obnovme si svoj dom“ a tiež sme získali nových nájomníkov, ktorí opravili vnútorné priestory v lekárně, bývalom zelovoci aj v Sione, bývalej klubovni zboru. Čaká nás dokončenie okien, plynu aj v bytoch našich nájomníkov a rekonštrukcia alebo výmena strešnej krytiny na krove. Objekt farý čaká na zateplenie, obnovu fasády a kostol na dokončenie kopuly a tiež obnovu fasády. To však až v budúcom roku, prípadne ak Pán Boh dovolí tak v ďalších rokoch. Máme zámer aj spolu s mestom Banská Štiavnica riešiť opravu oplatenia a múru okolo nášho cintorína, vypílenie stromov, ktoré ohrozujú hroby a tiež opravy a udržiavanie vzácnych hrobových miest. Udržujeme a upravujeme aj okolie modlitebni na Bankách a máme v správe aj kostol na Dekýši, kde žiaľ už je len minimum našich členov cirkevného zboru a budúcnosť je pre kostol otvorená?

Čo povedať na záver, toto všetko sa dá zvládať len vďaka Pánu Bohu. Často si myslím že nás, evanjelikov, je ešte v tomto meste dosť, ale sú tak skrytí a nemajú záujem alebo nevedia kde je ich miesto a kde majú korene. Ak nepochopia, že ku koreňom sa treba vrátiť a pomáhať, aby aj ich deti videli a neskôr pochopili, kde je ich miesto. Tak ako aj mnohí z nás robíme teraz to, čo sme videli a čo nás naučili naši rodičia a hlavne starí rodičia. Prajem si, aby v našom zbore bolo čo najviac veriacich, ktorí budú chápať prečo je tak dôležitý návrat k viere v Pána Boha a koreňom našej cirkvi, nášho národa a udržanie kresťanstva.

Požehnané vianočné sviatky Vám prajem!

Vaša zborová dozorkyňa Ľudmila Blašková

Zoznámte sa s pánom kaplánom

Po odchode brata farára Feriančika, prišiel do nášho mesta br. kaplán Milan Bartko, aby nám poslužil slovom Božím. Trochu som pána kaplána vyspovedala a tu sú moje otázky a odpovede, ktoré poskytol br. kaplán.

Pán kaplán, pred pár týždňami ste boli do nášho mesta na uprázdnenú kňazskú stanicu dosadený bratom biskupom Krivdom. Síce ste sa na našej internetovej stránke (www.ecavbs.sk) predstavili, napriek tomu by bolo dobré predstaviť Vás aj v našom časopise Kalich, nakoľko nie všetci evanjelici majú možnosť čítať správy na internete.

Moje meno je Milan Bartko. Od 21. augusta 2017 som zborovým kaplánom v evanjelickom cirkevnom zbore Banská Štiavnica. Narodil som sa 22. júla 1987 v Poprade. Pochádzam z malého mesta Svit, kde som chodieval do evanjelického cirkevného zboru.

Evanjelickú bohosloveckú fakultu Univerzity Komenského v Bratislave som ukončil promóciou v roku 2013. Ešte počas štúdia v Bratislave som absolvoval ročný zahraničný pobyt v Nemecku na Univerzite v Lipsku. Počas letných prázdnin som sa zúčastnil vďaka výmennému programu s Evanjelickou Lutheránskou cirkvou v Amerike (ELCA) trojmesačnej stáže v cirkevnom zbore Lebanon Lutheran Church v meste Whitehall v americkom štáte Michigan. Počas ďalších letných prázdnin som absolvoval stáž v rámci študentského programu ERASMUS v Evanjelickej Diakonii v Nemecku v meste Neuendettelsau pri Norimbergu, kde som sa venoval práci s postihnutými ľuďmi v chránených dielňach. Po promóciách v Bratislave v r. 2013 som nastúpil na zahraničné postgraduálne štúdium na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Tübingen, ktorú som ukončil v roku 2015 Ekumenickým certifikátom.

Dňa 1. augusta 2015 som bol ordinovaný v Krupine a nastúpil som ako kaplán do Považského seniorátu, do cirkevného zboru Nové Mesto nad Váhom, kde som pôsobil pri zborovom farárovi Mgr. Ľubomírovi Ďuračkovi. Po tomto roku som bol menovaný do Hontianskeho seniorátu do cirkevného zboru Devičie, kde bola mojou administrátorkou sestra farárka Mgr. Katarína Zat'ková z CZ Pliešovce. Odtiaľ prichádzam k vám, do cirkevného zboru Banská Štiavnica, kde je mojím administrátorom pán brat farár Mgr. Peter Ján Soták z Bad'ana.

Určite by viacerých zaujímala Vaša cesta ku štúdiu na Evanjelickej bohosloveckej fakulte. Čím ste, resp. kým, okrem svojej viery, boli motivovaný.

V cirkevnom zbore vo Svite som sa zúčastňoval detských besiedok, konfirmačnej prípravy, bol som aktívnym mládežníkom, a napokon som sa rozhodol pre štúdium evanjelickej teológie na Evanjelickej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského. Dôležitú úlohu zohral aj môj zborový farár Daniel Midriak, s ktorým mám doteraz priateľský vzťah a som vždy na evanjelickej fare vo Svite vítaný.

Navštívili ste naše mesto už v minulosti? Či st'ahovanie bolo vašim prvým dotykom s Banskou Štiavnicou. Môžete popísať Vaše prvé dojmy z mesta, chrámu Božieho, resp. fary?

Mesto Banská Štiavnica som predtým poznal len z počutia. Prvýkrát som bol v Banskej Štiavnici a v evanjelickom kostole v marci tohto roku, keď tu bol priamy prenos do RTVS. Je to veľmi krásne mesto s bohatou históriou spojenou s baníctvom a so zvykmi a tradíciami. Hoci pochádzam spod Tatier, tak na takéto kopce aké sú priamo v meste a jeho okolí, som nebol zvyknutý. Banská Štiavnica má krásnu architektúru, nádherné prírodné okolie a celá atmosféra mesta je pre mňa jedinečná a výnimočná. Zvykám si na úzke uličky, kopce a zákruty, ale to je to výnimočné tohto historického mesta. Každá ulička má svoje čaro a svoj výnimočný charakter. Banskú Štiavnicu je možné sledovať z rôznych uhlov a vždy sa dá na nej nájsť niečo nové a neobjavené a fascinujúce.

Už ste naším slova Božieho kazateľom viac ako tri mesiace. Mohli by ste popísať vaše dojmy, resp. názor na nás štiavnických evanjelikov? Prípadne porovnať mentalitu ľudí v Devičí, kde ste boli predtým a Štiavnicou.

Hoci som v zbore tri mesiace, stále sa len zoznamujem a zvykám si na nové prostredie, ľudí, mesto a cirkevný zbor. Ľudia v tomto kraji sú veľmi priateľskí, otvorení, komunikatívni. Vidno, že vyrastali v ťažkých horských podmienkach, žiaden problém nie je pre nich prekážkou ísť vpred. Cítiť z nich srdečnosť a vďačnosť z mojej prítomnosti. Zaujímajú sa o to, ako som si zvykol, ako som sa zabýval. Ak mám porovnať mentalitu ľudí v Devičí a v Banskej Štiavnici, tak všade som sa stretol s priateľským, milým prijatím a ochotou pomôcť mi zvyknúť si v jednom i v druhom cirkevnom zbore.

Tento Kalich vyjde pred najkrajšími sviatkami roka Vianocami, keď si budeme pripomínať narodenie nášho Spasiteľa Ježiša Krista. Mohli by ste sa nám pár slovami prihovoriť v tomto krásny čas?

Vianoce sú sviatkami radosti, pokoja a lásky. Ľudskosť a láska by sa nemali prejavovať iba v tieto sviatočné dni, ale mali by byť súčasťou nášho života počas celého roka. Pán Ježiš Kristus prišiel na tento svet kvôli každému jednému z nás, aby nás učil k láske Bohu a k sebe navzájom. Prajem všetkým čitateľom i členom cirkevného zboru, aby sa zastavili, a aby si uvedomili, aké majú dary, ktoré im Pán Boh dáva, a aby si našli cestu k svojim rodinným príslušníkom a známym, pre ktorých možno počas roka nemajú toľko času a príležitosti navštíviť ich a stráviť s nimi spoločné príjemné chvíle.

Ježiš Kristus prináša svetlo, lásku a pokoj. Prajem všetkým ľuďom, aby hľadali Pána Ježiša Krista, ktorý priniesol celému svetu a všetkým ľuďom lásku, porozumenie, odpustenie a zmierenie medzi nami i s naším nebeským Otcom.

Pán kaplán, dovoľte mi podakovať sa Vám za odpovede a v mene členov ECAV nášho mesta a aj filii, popriať Vám, požehnané prežitie najkrajších sviatkov, narodenia nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista a do nového roku Vám vyprosiť hojnosť Božieho požehnaní.

Kázeň na deň Vianoc

Dr. Martin Luther (1483-1546)

„Čo anjeli kázali a oznamovali pastierom“

„Ale anjel im povedal: Nebojte sa, lebo hľa, zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu, lebo narodil sa vám dnes Spasiteľ, ktorý je Kristus, Pán, v meste Dávidovom. A toto vám bude znamením: nájdete nemluvniatko zavinuté v plienkach a ležiace v jaslách.“ Lukáš 2,10-12

Toto je prvá kázeň o novonarodenom dieťatku, našom Pánovi Ježišovi. Bola pre nás na zem doručená anjelmi z neba. A hoci sa stretávame s touto kázňou každý rok, predsa si ju uchováваме, ako keby bola nová. Pretože ak by sa aj kázala a počúvala každý rok, ba každý deň, jej obsah sa nikdy nevyčerpá.

Anjelova kázeň bola nadovšetko potrebná. Kristus by sa mohol narodiť stokrát, bolo by to však bývalo nadarmo, ak by to nebolo kázané a zjavené nám. Čo by prospelo človeku, ak by mal poklad, ale nevedel by o ňom? Alebo človeku, ktorý tuší, že má zlatý poklad zakopaný v pivnici svojho domu, ale s istotou nevie, ako sa k nemu dostať? Aké potešenie, alebo akú radosť z neho má? Toto je pravda o všetkom na tomto svete. Zakopaný poklad je neuzitočný poklad, a to, čo si človek nevedomuje, ho neteší. Táto pravda zvlášť platí o duchovných veciach. Ak by anjeli neohlasovali toto sväté, nádherné, radostné narodenie a neukázali by tento poklad

ľudom, nikto by tento poklad nechcel, ani by sa z neho netešil. Čo človek nepozná, to mu nie je drahé. Preto poslanstvo dnešného evanjelia je, že to, čo anjel hlásal, nám urobil známym, aby nám ukázal bohatstvo, nad ktorým by sme sa mohli radovať a byť ním potešení. Preto ohlasuje: Nebojte sa, lebo ajhľa, zvestujem vám veľkú radosť. Toto sú vsukutku kl'účové slová, pretože ich hovorí anjel Pánov. Pastieri sa veľmi naľakali veľkého svetla, ktoré sprevádzalo anjelský zjav. Tma sa v zlomku

sekundy premenila na ohnivé svetlo a pastieri sa náramne vyl'akali. Anjel si to uvedomil, a preto nežne povedal: Nebojte sa!, ako keby povedal: Nemáte dôvod báť sa. To, že sa bojíte, však jasne ukazuje, že si nevedomujete veľmi vzácny poklad, ktorý vám Boh dal. Inak by ste sa nebáli, ale mali radosť v srdci. Preto som prišiel, aby som vám ten poklad učinil známym. Takže ma počúvajte. Zvestujem vám radostnú zvesť, vsukutku radostnú, napriek všetkým vašim žiaľom, strachom a obavám.

Nikto sa nedokáže radovať nad niečím, o čom nevie. Ak sa však človek, ktorý je informovaný, stále odmieta radovať, je nerozumný. Vo svete je mnoho takých nerozumných ľudí, ktorým sa hlásalo o Božích, nebeských a večných daroch, a predsa sa z nich neradujú, hoci o nich vedia. Anjel nehovorí o narodení Pána Ježiša Krista len ako o zázraku, ale ako o radostnej veci, pretože má úprimný zámer priniesť poslanstvo, ktoré by nás premohlo. Nie neuzitočné, ale také, ktoré nás rozradostí nad Kristovým narodením, nielen trošku, ale veľkou radosťou. Hovorí, že nádherné dielo Božie, ktoré nám oznamuje, je narodenie, ktoré nám spôsobí prev'ekú radosť. Tu je dôvod: diabol si podmanil všetkých ľudí pod hriech a spôsobil tak hrozný, neopísateľný zármutok – zármutok nad ľudskú poňatie. Najskôr nás priviedol do dedičného hriechu vrátane smrti, no nielen do smrti, ale aj do všetkého druhu zla. Na tomto svete denne žijeme s vraždou, klamstvom, zradou, kradnutím a všetkými formami zla, skazenosti, takže doslova nikoho život ani majetok nie je v bezpečí v žiadnej chvíli a všetko je v hroznom zmätku. Božie Slovo nám však navyše hovorí, že diabol spútava ľudí, a tí sa stávajú ešte viac pochabými a bláznivými. Výsledkom tejto bezbožnosti a hriechu je to, že ľudský rod sa stal nástrojom diabla. Večná smrť a Boží hnev nás idú zhltnúť. Nikdy nie sme v pokoji. Tu na tejto zemi sme neustále trápení na tele i na duši. Ak o tom zmýšľame správne a vezmeme toto všetko do úvahy, potom sa takýto stav nedá ani len porovnať so slávou tohto vzácného pokladu a radosťou z Spasiteľa, ktorý je Kristus, Pán, narodený pre nás. Anjel sa touto správou usiluje odkloniť naše oči a srdcia od zármutku k tomuto Dieťat'u. Ukazuje nám, že žiaľ a zármutok, ktorý na nás priviedol diabol, sa nedá ani len porovnať so spasením a radosťou, ktorá je naša v tomto novonarodenom Dieťati.

Ktokoľvek teda túži prekonať diabla jed a zlo hriechu a byť v bezpečí, musí venovať pozornosť týmto nádherným tešiacim slovám anjela: Vám sa narodil Spasiteľ. Keď toto presvedčenie vládne v našom srdci, víťazstvo je už dosiahnuté. Môžem teraz povedať, že hoci ma diabol škrtí, hriech sa vo mne hlboko zapúšťa a napája ma svojím jedom, aby ma priviedol pod Boží hnev a večné odsúdenie, i tak nebudem prekonaný strachom a hrôzou, aby som si zúfal. Lebo hoci je toto zlo veľké, nedá sa porovnať s pokladom, ktorý nám Boh dal cez Krista. Ten poklad je väčší ako zlo, ktoré na nás diabol priviedol. Diabol sa nedokáže stať ľudskou bytosťou. Hoci môže ovládnuť ľudskú bytosť, človek ostáva človekom a diabol ostáva diablom. Ide o dve rozličné osoby a prirodzenosti. Syn Boží však prijal ľudskú prirodzenosť, takže môžem v pravde povedať, že toto je človek a je nazvaný pravým

Bohom a naopak, je Boh a je nazvaný pravým človekom v jednej osobe. Takto sa Boh priblížil k nám do našej odsúdenej prirodzenosti d'aleko bližšie, ako by mohol diabol. Syn Boží má dve prirodzenosti v jednej osobe – má naše telo a krv, narodené z panny Márie, a predsa

bol počatý zo Svätého Ducha bez muža. Preto Ho naša hriešna prirodzenosť neznečistila. Toto je radosť, o ktorej anjel hovorí. Moja kázeň je o sláve, ktorou Boh poctil našu prirodzenosť. Napriek všetkej podlosti a hanbe, do ktorej nás diabol priviedol cez hriech, prichádza požehnanie, keď sa Boh blíži k nám. Preto anjel hovorí: Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu.

Hlboká túžba anjela je, aby nikto v ľudskom rode nebol odlúčený od tejto radosti, ale aby všetci zo srdca prijali túto radostnú správu, že sám zvrchovaný Boh sa stal telom a krvou s nami. On sa nám stal naším najbližším príbuzným, najbližším priateľom, naším telom a krvou. Anjeli sú d'aleko slávnejšie stvorenia ako ľudské bytosti. Sú svätoslužobní duchovia, ktorí nikdy nezhršli a sú nesmrteľní. Boh si však volí nižšie, úbohé ľudské stvorenia, stratené v hriechu a podmanené diablom a mocou smrti. Táto skutočnosť nás má pohnúť uctievať, obdivovať, milovať a slúžiť tomuto človeku a Bohu – Ježišovi Kristovi.

Ľudia, ktorí nepoznajú nič z tejto slávy, sú bez nádeje spasenia. Ale ešte horšie sú na tom tí, ktorí počujú správu anjelov alebo apoštolov, že Boh milostivo prijíma našu ľudskú prirodzenosť, ale neokúsia ju a nemajú z nej potechu ani radosť. Môžete si byť istí, že minuli svoje spasenie. Netušia o ňom a ani ho nemajú. Ak by môj otec bol veľkým a bohatým grófom, bol by som vskutku šťastný. Aký šťastný bol Izrael, keď sa Jozef stal egyptským kniežat'om! Je to prirodzená radosť.

Prečo nechváliť Boha a ned'akovať Mu, že prijal ľudské telo a teraz sedí po pravici Božej ako Pán nad všetkým? Ktokoľvek porozumel, že Boží Syn sa stal človekom, nemôže zmýšľať o Pánovi Ježišovi Kristovi inak ako dobre. Kristus je teraz jedno so mnou, má telo a krv ako ja. Keď toto vedomie vládne v srdci, potom každá obava z Božieho hnevu mizne. Prečo to ľudia nechcú? Pretože diabol zaslepuje ich srdcia, takže sa nad touto radostnou správou ani len nezamyslia. A to som ešte nič nepovedal o našom vykúpení, len o Jeho narodení. To samotné by malo roztopiť naše srdcia.

Je tu však viac radosti, ako sme spomenuli vyššie – teda nad tým, že sa Spasiteľ narodil pre nás a zobral naše telo. On totiž chce byť naším Spasiteľom. To je ten najdôležitejší bod a najväčší dôvod, prečo sa máme radovať. Tí, ktorí o tom nevedia ani o tom nepočuli, sú stratení. Ale ako bolo povedané, ešte horšie sú na tom tí, ktorí počuli a stále počutým posolstvom pohrdajú. Tieto slová roztápajú nebesia i zem. Smrť menia na radosť a obracajú všetky ťažkosti na chutné víno.

Kto by si bol pomyslel, že tento Spasiteľ sa narodil, aby bol naším Vykupiteľom? Tento poklad nebol len pre Máriu, ale pre nás všetkých. Anjel povedal: Vám sa narodil Spasiteľ, ktorý je Kristus, Pán. Anjel rozprával pastierom, ktorí boli Židia a rozumeli, čo znamená Spasiteľ. Maličkú slovo „vám“ nás má rozradostiť. Hovorí anjel ku stromom a kameňom? Nie, hovorí k ľuďom, a to nie k jednému alebo dvom, ale ku každému z nás. Čo to pre nás znamená? Budeme pochybovať o milosti Božej a povieme, apoštoli Peter a Pavel sa môžu radovať nad Spasiteľom, ale tento vznešený poklad nepatrí mne, úbohému hriešnikovi? Milovaní, keď poviete, že nepatrí vám, hneď sa vás spýtam: Komu potom patrí? Vari prišiel pre husi, kačice alebo kravy? Zabúdate na to, kým On je. Prišiel pomôcť iným stvoreniam, tým, ktorých prirodzenosť si vzal. Stal sa jedine Synom človeka. A kto som ja? Nie sme vari ľudské bytosti? Sme. A kto iný, ak nie ľudia, majú prijať toto Dieťa? Anjeli Ho nepotrebujú, diabli Ho nechcú. My Ho však potrebujeme a pre nás sa stal človekom. Preto sa nám patrí privítať Ho s radosťou, keď anjeli hovoria: Lebo vám sa Spasiteľ narodil. Musíme vyryť slovo „vám“ na naše srdcia a prijať Spasiteľovo narodenie s najväčšou radosťou. Nemáme preto prijať Spasiteľa s d'akovaním, že sa pre nás narodil? S Ním máme spoločné nielen telo a krv, ale máme v ňom duchovný poklad, ktorý je d'aleko väčší, než pozemská sláva – totiž nášho duchovného a večného Spasiteľa. Ktokoľvek to vidí a verí tomu, rozumie, čo to znamená radovať sa veľkou radosťou.

Na tejto zemi je pre nás nemožné úplne porozumieť významu tejto zvesti. Život je vskutku príliš obmedzený, naše srdce príliš malé, aby sme boli schopní oceniť a nielo obsiahnuť túto ohromnú radosť. Skúsenosť nám hovorí, ako niektorí ľudia kvôli priveľkej radosti dokonca zomierajú. Keby sme ju mali obsiahnuť celú, tak zomrieme. Čím silnejšia je viera, tým z tejto premáhajúcej milosti povstane viac radosti. Pre ľudské srdce je nemožné neradovať sa, ak skutočne verí, že On je Spasiteľ od hriechu, smrti a všetkého zla. Vskutku, kto našiel lekára, ktorý dokáže vyliečiť jeho nemoc, bude sa radovať. Áno, s vd'ačnosťou bude sľubovať drahému lekárovi, že nikdy nezabudne na jeho dobrú pomoc. Zaisťte, radosť musí byť o to väčšia, ak zo srdca verí v Spasiteľa, ktorý je Kristus, Pán, ktorý mu dáva liek na hriech a večnú smrť. Väčšina ľudí však hľadá iný druh radosti, ktorá sa im poskytne načas, tu a tam, ale ani na chvíľu nie sú skutočne slobodní od úzkosti. To nám ukazuje, že často prijímame túto správu ako sen, ktorý potom zase odchádza. Drahý anjel káže, spieva, ale my, bezbožní ľudia, spíme s pokladom pred našimi očami a ušami a nevenujeme mu pozornosť. Akokoľvek chytrý človek môže byť, no keď počuje to Slovo a nenájde v ňom radosť, má sa vskutku považovať za strateného človeka. Z čoho sa už má človek tešiť, ak nie z anjelskej správy: Vám sa narodil Spasiteľ? Kto nie je zmenený týmto slovom a nechváli Boha a ned'akuje Mu, jasne ukazuje, že je stratený a odsúdený človek. Preto nech je toto pokarhaním za všetok náš chlad a našu odolnosť voči tomu a nech nás to pohne zo srdca sa modliť o Jeho milosť, aby Duchom Svätým zmenil naše srdcia a pomohol nám.

Slová „Kristus, Pán“ uzatvárajú kázeň. Kristus, Pán, je ten, ktorého si žiadali vidieť patriarchovia a proroci, ktorí Jeho príchod predpovedali. Sám Kristus hovorí, že náš otec Abrahám sa radoval, keď videl Jeho deň. Čo by za to dali Abrahám, Izák a Jakob a všetci otcovia a proroci, keby mohli žiť dost' dlho na to, aby videli Kristovo narodenie? Túžobne o ňom prorokovali, a boli pohltení očakávaním. Toto je ten Kristus, Pán, ktorý sa teraz narodil, a anjeli o ňom hovoria pastierom. On bude udeľovať zdarma dar spravodlivosti, večného života a spasenia, ktoré sa stratilo ako dôsledok hriechu. On opäť prinesie pokoj. Pán a zvrchovaný vládca sa narodil! Tešte sa! Bud'te odvážni a šťastní, povzbudení Ním, lebo to nie je

Jozua a Dávid, ktorých máte, ale jediný Spasiteľ, ktorý je skutočne Kristus a Pán. Len On vás nezvrhne do pekla, ale vyslobodí z neho. Nebude súdiť ani neodsúdi, ale odpustí vaše hriechy. On je váš Brat a Ručiteľ, váš Spasiteľ, Pán a Kráľ. On zomrie pre vás, vykúpi vás z hriechu, smrti a diabla. Ktokoľvek verí v Neho, plesá nad Jeho narodením, je zachránený. Kto nenachádza radosť v Jeho narodení ani za to ned'akuje Bohu, stále náleží diablu. Nech každý z nás skúma svoje vlastné srdce, či sa raduje pre Jeho narodenie. Ak v ňom nenájde žiadnu radosť, mal by vedieť, že je stratený a odsúdený človek. Ktokoľvek sa nad tým raduje, nech d'akuje Bohu a modlí sa, aby je Adriana Matejková

keby povedal: Nemáte dôvod báť sa. To, že sa bojíte, však jasne ukazuje, že si nevedomujete veľmi vzácny poklad, ktorý vám Boh dal. Inak by ste sa nebáli, ale mali radosť v srdci. Preto som prišiel, aby som vám ten poklad učinil známym. Takže ma počúvajte. Zvestujem vám radostnú zvest', vskutku radostnú, napriek všetkým vašim žiaľom, strachom a obavám.

Nikto sa nedokáže radovať nad niečím, o čom nevie. Ak sa však človek, ktorý je informovaný, stále odmieta radovať, je nerozumný. Vo

svete je mnoho takých nerozumných ľudí, ktorým sa hlásalo o Božích, nebeských a večných daroch, a predsa sa z nich neradujú, hoci o nich vedia. Anjel nehovorí o narodení Pána Ježiša Krista len ako o zázraku, ale ako o radosnej veci, pretože má úprimný zámer prieniesť posolstvo, ktoré by nás premohlo. Nie neúčinné, ale také, ktoré nás rozradostí nad Kristovým narodením, nielen trochu, ale veľkou radosťou. Hovorí, že nádherné dielo Božie, ktoré nám oznamuje, je narodenie, ktoré nám spôsobí prevel'kú radosť. Tu je dôvod: diabol si podmanil všetkých ľudí pod hriech a spôsobil tak hrozný, neopísateľný zármutok – zármutok nad ľudské poňatie. Najskôr nás priviedol do dedičného hriechu vrátane smrti, no nielen do smrti, ale aj do všetkého druhu zla. Na tomto svete denne žijeme s vraždou, klamstvom, zradou, kradnutím a všetkými formami zla, skazenosti, takže doslova nikoho život ani majetok nie je v bezpečí v žiadnej chvíli a všetko je v hroznom zmätku. Božie Slovo nám však navyše hovorí, že diabol spútava ľudí, a tí sa stávajú ešte viac pochabými a bláznivými. Výsledkom tejto bezbožnosti a hriechu je to, že ľudský rod sa stal nástrojom diabla. Večná smrť a Boží hnev nás idú zhltnúť. Nikdy nie sme v pokoji. Tu na tejto zemi sme neustále trápení na tele i na duši. Ak o tom zmýšľame správne a vezmeme toto všetko do úvahy, potom sa takýto stav nedá ani len porovnať so slávou tohto vzácneho pokladu a radosti zo Spasiteľa, ktorý je Kristus, Pán, narodený pre nás. Anjel sa touto správou usiluje odkloniť naše oči a srdcia od zármutku k tomuto Diet'at'u. Ukazuje nám, že žiaľ a zármutok, ktorý na nás priviedol diabol, sa nedá ani len porovnať so spasením a radosťou, ktorá je naša v tomto novonarodenom Diet'ati.

Ktokoľvek teda túži prekonať diabla jed a zlo hriechu a byť v bezpečí, musí venovať pozornosť týmto nádherným tešiacim slovám anjela: Vám sa narodil Spasiteľ. Keď toto presvedčenie vládne v našom srdci, víťazstvo je už dosiahnuté. Môžem teraz povedať, že hoci ma diabol škrtí, hriech sa vo mne hlboko zapúšťa a napája ma svojím jedom, aby ma priviedol pod Boží hnev a večné odsúdenie, i tak nebudem prekonaný strachom a hrôzou, aby som si zúfal. Lebo hoci je toto zlo veľké, nedá sa porovnať s pokladom, ktorý nám Boh dal cez Krista. Ten poklad je väčší ako zlo, ktoré na nás diabol priviedol. Diabol sa nedokáže stať ľudskou bytosťou. Hoci môže ovládnuť ľudskú bytosť, človek ostáva človekom a diabol ostáva diablom. Ide o dve rozličné osoby a prirodzenosti. Syn Boží však prijal ľudskú prirodzenosť, takže môžem v pravde povedať, že toto je človek a je nazvaný pravým

Bohom a naopak, je Boh a je nazvaný pravým človekom v jednej osobe. Takto sa Boh priblížil k nám do našej odsúdennej prirodzenosti d'aleko bližšie, ako by mohol diabol. Syn Boží má dve prirodzenosti v jednej osobe – má naše telo a krv, narodené z panny Márie, a predsa bol počatý zo Svätého Ducha bez muža. Preto Ho naša hriešna prirodzenosť neznečistila. Toto je radosť, o ktorej anjel hovorí. Moja kázeň je o sláve, ktorou Boh poctil našu prirodzenosť. Napriek všetkej podlosti a hanbe, do ktorej nás diabol priviedol cez hriech, prichádza požehnanie, keď sa Boh blíži k nám. Preto anjel hovorí: Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude všetkému ľudu.

Hlboká túžba anjela je, aby nikto v ľudskom rode nebol odlúčený od tejto radosti, ale aby všetci zo srdca prijali túto radosťnú správu, že sám zvrchovaný Boh sa stal telom a krvou s nami. On sa nám stal naším najbližším príbuzným, najbližším priateľom, naším telom a krvou. Anjeli sú d'aleko slávnejšie stvorenia ako ľudské bytosti. Sú svätoslužobní duchovia, ktorí nikdy nezhršli a sú nesmrteľní. Boh si však volí nižšie, úbohé ľudské stvorenia, stratené v hriechu a podmanené diablom a mocou smrti. Táto skutočnosť nás má pohnúť uctievať, obdivovať, milovať a slúžiť tomuto človeku a Bohu – Ježišovi Kristovi.

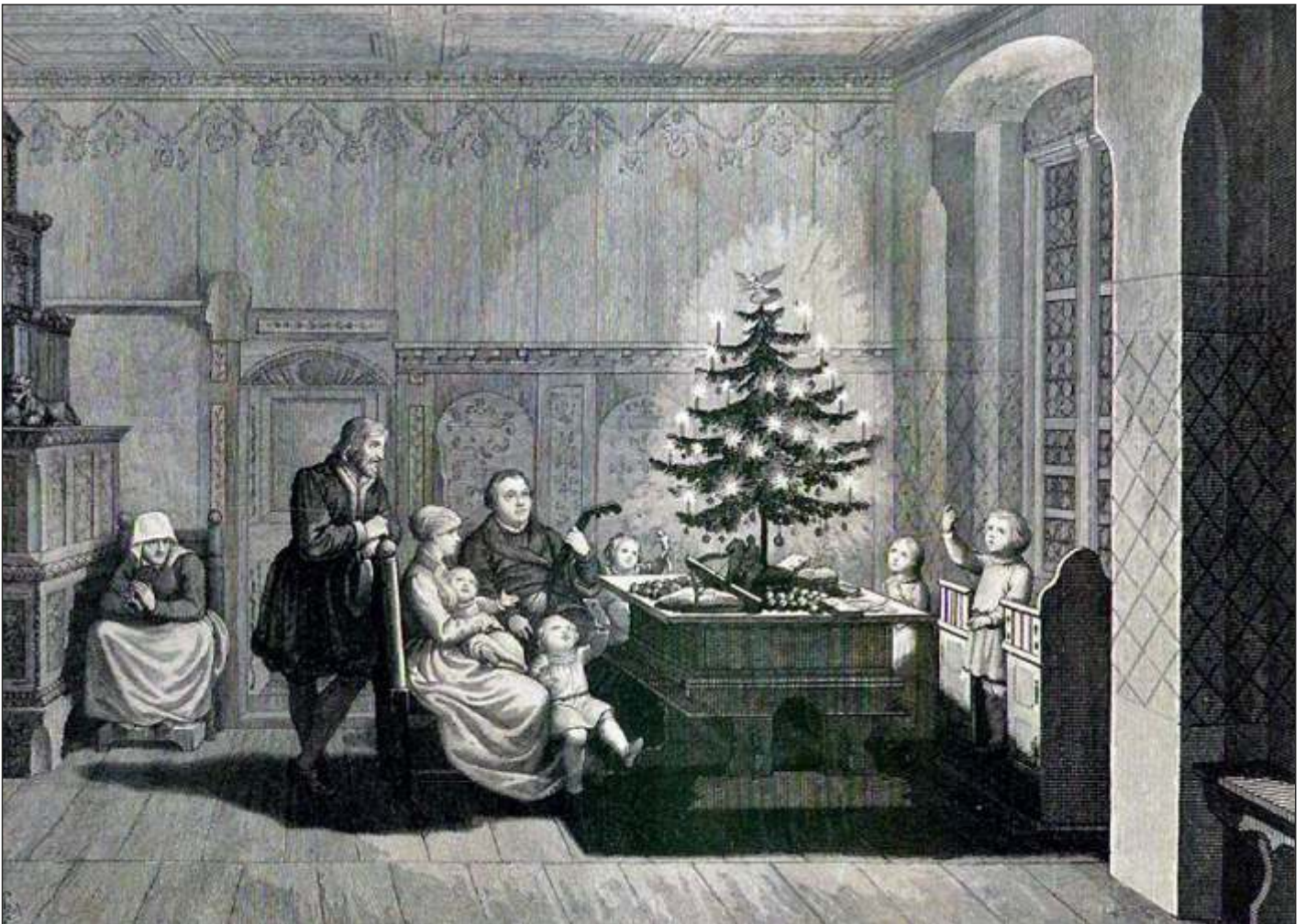
Ľudia, ktorí nepoznajú nič z tejto slávy, sú bez nádeje spasenia. Ale ešte horšie sú na tom tí, ktorí počujú správu anjelov alebo apoštolov, že Boh milostivo prijíma našu ľudskú prirodzenosť, ale neokúsia ju a nemajú z nej potechu ani radosť. Môžete si byť istí, že minuli svoje spasenie. Netušia o ňom a ani ho nemajú. Ak by môj otec bol veľkým a bohatým grófom, bol by som vskutku šťastný. Aký šťastný bol Izrael, keď sa Jozef stal egyptským kniežat'om! Je to prirodzená radosť.

Prečo nechváliť Boha a nedakovať Mu, že prijal ľudské telo a teraz sedí po pravici Božej ako Pán nad všetkým? Ktokoľvek porozumel, že Boží Syn sa stal človekom, nemôže zmýšľať o Pánovi Ježišovi Kristovi inak ako dobre. Kristus je teraz jedno so mnou, má telo a krv ako ja. Keď toto vedomie vládne v srdci, potom každá obava z Božieho hnevu mizne. Prečo to ľudia nechcú? Pretože diabol zaslepuje ich srdcia, takže sa nad touto radosťou správu ani len nezamyslia. A to som ešte nič nepovedal o našom vykúpení, len o Jeho narodení. To samotné by malo roztopiť naše srdcia.

Je tu však viac radosti, ako sme spomenuli vyššie – teda nad tým, že sa Spasiteľ narodil pre nás a zobral naše telo. On totiž chce byť naším Spasiteľom. To je ten najdôležitejší bod a najväčší dôvod, prečo sa máme radovať. Tí, ktorí o tom nevedia ani o tom nepočuli, sú stratení. Ale ako bolo povedané, ešte horšie sú na tom tí, ktorí počuli a stále počutým posolstvom pohrdajú. Tieto slová roztápajú nebesia i zem. Smrť menia na radosť a obracajú všetky ťažkosti na chutné víno.

Kto by si bol pomyslel, že tento Spasiteľ sa narodil, aby bol naším Vykupiteľom? Tento poklad nebol len pre Máriu, ale pre nás všetkých. Anjel povedal: Vám sa narodil Spasiteľ, ktorý je Kristus, Pán. Anjel rozprával pastierom, ktorí boli Židia a rozumeli, čo znamená Spasiteľ. Maličkú slovo „vám“ nás má rozradostiť. Hovorí anjel ku stromom a kameňom? Nie, hovorí k ľuďom, a to nie k jednému alebo dvom, ale ku každému z nás. Čo to pre nás znamená? Budeme pochybovať o milosti Božej a povieme, apoštol Peter a Pavel sa môžu radovať nad Spasiteľom, ale tento vznešený poklad nepatrí mne, úbohému hriešnikovi? Milovaní, keď poviete, že nepatrí vám, hneď sa vás spýtam: Komu potom patrí? Vari prišiel pre husi, kačice alebo kravy? Zabúdate na to, kým On je. Prišiel pomôcť iným stvoreniam, tým, ktorých prirodzenosť si vzal. Stal sa jedine Synom človeka. A kto som ja? Nie sme vari ľudské bytosti? Sme. A kto iný, ak nie ľudia, majú prijať toto Diet'a? Anjeli Ho nepotrebujú, diabli Ho nechcú. My Ho však potrebujeme a pre nás sa stal človekom. Preto sa nám patrí privítať Ho s radosťou, keď anjeli hovoria: Lebo vám sa Spasiteľ narodil. Musíme vyryť slovo „vám“ na naše srdcia a prijať Spasiteľovo narodenie s najväčšou radosťou. Nemáme preto prijať Spasiteľa s dakovaním, že sa pre nás narodil? S Ním máme spoločné nielen telo a krv, ale máme v ňom duchovný poklad, ktorý je d'aleko väčší, než pozemská sláva – totiž nášho duchovného a večného Spasiteľa. Ktokoľvek to vidí a verí tomu, rozumie, čo to znamená radovať sa veľkou radosťou.

Na tejto zemi je pre nás nemožné úplne porozumieť významu tejto zvesti. Život je vskutku príliš obmedzený, naše srdce príliš malé, aby sme boli schopní oceniť a nielo obsiahnuť túto ohromnú radosť. Skúsenosť nám hovorí, ako niektorí ľudia kvôli priveľkej radosti dokonca zomierajú. Keby sme ju mali obsiahnuť celú, tak zomrieme. Čím silnejšia je viera, tým z tejto premáhajúcej milosti povstane viac radosti. Pre ľudské srdce je nemožné neradovať sa, ak skutočne verí, že On je Spasiteľ od hriechu, smrti a všetkého zla. Vskutku, kto našiel lekára, ktorý dokáže vyliečiť jeho nemoc, bude sa radovať. Áno, s vďačnosťou bude slubovať drahému lekárovi, že nikdy nezabudne na jeho dobrú pomoc. Zaiste, radosť musí byť o to väčšia, ak zo srdca verí v Spasiteľa, ktorý je Kristus, Pán, ktorý mu dáva liek na hriech a večnú smrť. Väčšina ľudí však hľadá iný druh radosti, ktorá sa im poskytne načas, tu a tam, ale ani na chvíľu nie sú skutočne

slobodní od úzkosti. To nám ukazuje, že často prijímame túto správu ako sen, ktorý potom zase odchádza. Drahý anjel káže, spieva, ale my, bezbožní ľudia, spíme s pokladom pred našimi očami a ušami a nevenujeme mu pozornosť. Akokol'vek chytrý človek môže byť, no keď počuje to Slovo a nenájde v ňom radosť, má sa vskutku považovať za strateného človeka. Z čoho sa už má človek tešiť, ak nie z anjelskej správy: Vám sa narodil Spasiteľ? Kto nie je zmenený týmto slovom a nechváli Boha a ned'akuje Mu, jasne ukazuje, že je stratený a odsúdený človek. Preto nech je toto pokarhaním za všetok náš chlad a našu odolnosť voči tomu a nech nás to pohne zo srdca sa modliť o Jeho milosť, aby Duchom Svätým zmenil naše srdcia a pomohol nám.

Slová „Kristus, Pán“ uzatvárajú kážeň. Kristus, Pán, je ten, ktorého si žiadali vidieť patriarchovia a proroci, ktorí Jeho príchod predpovedali. Sám Kristus hovorí, že náš otec Abrahám sa radoval, keď videl Jeho deň. Čo by za to dali Abrahám, Izák a Jakob a všetci otcovia a proroci, keby mohli žiť dost' dlho na to, aby videli Kristovo narodenie? Túžobne o ňom prorokovali, o Jeho príchode, a boli pohltení očakávaním. Toto je ten Kristus, Pán, ktorý sa teraz narodil, a anjeli o ňom hovoria pastierom. On bude udeľovať zdarma dar spravodlivosti, večného života a spasenia, ktoré sa stratilo ako dôsledok hriechu. On opäť prinesie pokoj. Pán a zvrchovaný vládca sa narodil! Tešte sa! Bud'te odvážni a št'astní, povzbudení Ním, lebo to nie je Jozua a Dávid, ktorých máte, ale jediný Spasiteľ, ktorý je skutočne Kristus a Pán. Len On vás nezvrhne do pekla, ale vyslobodí z neho. Nebude súdiť ani neodsúdi, ale odpustí vaše hriechy. On je váš Brat a Ručiteľ, váš Spasiteľ, Pán a Kráľ. On zomrie pre vás, vykúpi vás z hriechu, smrti a diabla. Ktokoľ'vek verí v Neho, plesá nad Jeho narodením, je zachránený. Kto nenachádza radosť v Jeho narodení ani za to ned'akuje Bohu, stále náleží diablu. Nech každý z nás skúma svoje vlastné srdce, či sa raduje pre Jeho narodenie. Ak v ňom nenájde žiadnu radosť, mal by vedieť, že je stratený a odsúdený človek. Ktokoľ'vek sa nad tým raduje, nech d'akuje Bohu a modlí sa, aby jeho radosť mohla rásť stále viac.

Amen.

Do kostola každý deň...?! V evanjelickej Banskej Štiavnici nič zvláštne.

Hlavné služby Božie sa konali – prirodzene – v nedeľu. Ako ich súčasť bola pre komunikantov vždy pripravená i Večera Pánova. Nedeľné služby Božie sa začínali o siedmej hodine ráno a trvali tri hodiny. Od piatej ráno bolo možné pristúpiť ku spovedi (spovedalo sa už aj v sobotu večer). O trinástej popoludní bol nešpor. Bohoslužby viedol farár s diakonom a ďalšími pomocníkmi, pravidelnú službu mal školský spevácky zbor.

Cez týždeň sa tiež chodilo do kostola. Cirkevní služobníci a žiaci až dvakrát denne (ráno o siedmej a popoludní o druhej hodine). V utorok a vo štvrtok sa aj kázalo (na biblické texty predchádzajúcej nedele) v ostatné dni bohoslužby pozostávali zo spevov a modlitieb. Cez týždňové služby Božie bez kázne nemusel viesť duchovný – často boli vedené učiteľom a školským speváckym zborom.

Ak na niektorý deň cez týždeň pripadol sviatok (a tých sa svätilo oveľa viac ako dnes), služby Božie vyzerali podobne ako v nedeľu (tzn. aj s Večera Pánovou) – jedine s tým rozdielom, že na menej významné sviatky sa nekonal popoludňajší nešpor.

Môžeme vidieť, že naši predkovia sa modlili omnoho viac, ako dnes my. Týmto článkom nechcem nikoho iritovať. Je mi jasné, že každý z nás vedie hektický život. Ale predsa, nestoja tieto riadky za zamyslenie...? Čo ak predsa platia Božie zaslúbenia, ako napr.: „Ak sa môj ľud – po mne pomenovaný – pokorí, bude sa modliť, hľadať svoju tvár a odvráti sa od svojich zlých ciest, vyslyším ho z neba, odpustím mu hriech a jeho krajinu uzdravím.“ (2. Kronická 7,14)? Nebolo úžasné, keby aj nás Pán Boh navštívil svojím požehnaním...? Myslím si, že 500. výročie reformácie je dobrou príležitosťou zamyslieť sa, či ešte stále kráčať v šľapajach svojich predkov...

Pripomíname si 500. výročie luterskej reformácie. Hovoríme veľa o tom, čo Pán Boh spravil cez Martina Luthera a akí sme na to hrdí. Ale dejiny reformácie nie sú len o samotnom Martinovi Lutherovi. Sú tiež o mnohých ľuďoch, ktorí prostredníctvom Lutherovej služby opät' uverili Bohu.

Dejiny reformácie nám do istej miery hovoria aj o našich predkoch. Vieme ako vyzerala zbožnosť a bohoslužobný život našich predkov? Ako evanjelici pred piatimi storočiami prežívali a vyjadrovali svoju vieru v našom meste? Hlbšie preskúmanie tejto otázky by nám iste odhalilo množstvo zaujímavých inšpirácií. Nateraz nám malé nahliadnutie do problematiky môžu sprostredkovať aspoň historické poriadky služieb Božích zachytené v publikácii J. M. Petrička: Dejiny slovenských evanjelických a.v. služieb Božích. Tu z nich uvádzam krátky výťah:

V našom meste a cirkevnom zbore sa po reformácii chodilo do kostola každý deň. Hovorí nám o tom štiavnický cirkevný poriadok z roku 1558 i cirkevný poriadok banských miest z roku 1580.

Róbert Zacharovský

Ocenenia literárnej tvorby našich sestier - Štiavničanky víťazili v literárnej súťaži

Naše spolusestry Janka Bernáthová a p. Evka Kolembusová úspešne rozvíjajú talent, ktorí dostali od Pána Boha. V literárnej súťaži Tranovského Mikuláš sa totiž obidve umiestnili na víťazných priečkach – v sekcii „Poézia“ vyhrala pani Evka Kolembusová 3. miesto, pani Janka Bernáthová zaujala samotné 1. miesto! Sme na ne hrdí a aj touto cestou im chceme k víťazstvu zablahoželať. Na tomto mieste prinášame tiež niekoľko ocenených básní z ich tvorby.

Janka Bernáthová- Lehotská Ja verím v nebo

Ja verím v nebo, verím neustále,
verím úprimne ako deti malé
vedia uveriť v krásny sen.
Plazivé tieň ako živé hady
liezli môjmu snu do záhrady
keď nad hrobom som stála len.
Hrob je len ranou v zemi, v duši...
Posledný výdych dá sa tušiť
už od prvého nádychu.
Ale keď vidím v noci hviezdy
Anjel lásky mi v duši hniezdi
s nádejou, že tam kdesi hore
čaká ma zástup až po zore
tých, čo som veľmi rada mala.

Nebo je lásky katedrála,
kde sa raz všetci stretne.
A čím som bližšie takej chvíli
zasievam lásku v ľudoch živých
aby raz, keď tu nebudem,
verili, že som nezaspala
im na dne hrobu, a že skala
je pre nás všetkých odvalená.
Ja verím v nebo.
Omylná som žena,
no silná iba vďaka viere,
že iba srdce na mieste a celé
ostane takým vo večnosti.
Ja verím v Lásku na výsosti.

Evka Kolembusová
LÁSKA

Láska je silná večná,
život vyžaruje.
Láska je nežná –
svet celý drží.

Láska je prameň, svetlo,
na perách úsmev stvorí.
S láskou prejde všetko,
keď duša sa k nej skloní.

Láska všetko chápe,
všetko strpí a prežije.
Bez lásky srdce
len stone, nežije.

Láska stvorí svet,
stromom dáva kvet.
Srdce plné lásky,
dáva pokoj nám, vždy.

I dnes nosí láska
hriech tvoj, slabú vieru.
L'utovať hriech snaž sa,
srdcom skloň sa k BOHU.

Nech znie naša pieseň,
čo o láske spieva.
Bez nej vládne tieseň,
čo nám srdce zbiera.

Preto lásku objím,
tým ju rozdať chceš.
Ver, že za to stojí
a srdcom zbohatneš.

Evka Kolembusová
O JEDNEJ KNIHE

Žiari mi v srdci ako hviezda,
Je krásna ja vonná l'lia.
Kiež by ju znalo každé diet'a,
Meno tej knihy je BIBLIA.

Z tej knihy sa ozýva BOŽÍ hlas,
Poučuje, pohladí, radu dáva.
Do hĺbky srdc našich vidí zas,
Na každý hriech odpustenie máva.

Tá kniha je zrkadlo, nazri tam,
Ak v ňom pekný obraz nevidíš,
To tvoja duša plná škvrn a rán
A tol'kých vrások, hriechu tajná skrýš.

Nazri aj hlbšie, srdcom do knihy,
Ak zrak lepšie otvoríš,
Zjaví sa tvár žiarivá, plná nehy,
V tej knihe žije tvoj JEŽIŠ.

Čaká t'a náruč, JEHO objatie.
Čuj JEHO jemný volajúci hlas.
Pocítiš tak láskavé prijatie.
Vzdávaj mu vd'aku, chválu, zas a zas.

Ak pevnou vierou oči otvoríš,
Zbadáš zázrak v JEHO rukách.
Odpustenie hriechov pocítiš,
Nemusíš žiť v krutých mukách.

Jak Drahá ti bude tvoja BIBLIA,
Keď ti duša od hriechu odstúpi.
Život tvoj bude jak vonná l'alia,
Bo JEŽIŠ ti všetko odpustí.

Evka Kolembusová
„VELMI VELKÝ OHEŇ BY SA MAL VZNIETIŤ ...“

„Vel'mi vel'ký oheň by sa mal vznietit' ...'
by sa mohli skrehnuté duše vzkriesit'.
Spoločné túžby do nových srdc vložit',
a novou krvou pevnú vieru stvorit'.

Vel'mi vel'ký plameň by mal v srdciach horiet',
predkov našich modlitba by mala stále odznieť.
Strážit' malých, vel'kých – pomôcť otcom, mamám,
tou modlitbou odolať macošským zlým dobám.

Vel'mi vel'ký zázrak by sa mal podariť,
tisícim škôlkárom besiedku otvoriť.
Tam jazykom matky – láskavá spomienka
„Zobud' sa znovu ... ŠÍPKOVÁ RUŽENKA!“

Vel'mi vel'ký vietor by sa mal rozfúkať,
by sa mohla hrmavica s víchricou rozduvať'.
Nech zmetie všetko klamlivé, falošné, nečisté,
nech sa vyčistí zem a jagá sa nebo žiarivé.

Vel'mi vel'ký smútok v srdci zanechajme!
nad spasením blízkych spolu zaplesajme!
JEŽIŠ všetko odpustí, kajúcich pritúli,
JEHO verná láska nikoho nesúdi.

Vel'mi vel'ká viera musí zrak otvoriť ...
Po BOŽÍCH ší'apajach celý svet pochodiť.
Pokušeniam diabla navždy odolať,
v d'alších tisícročiach s BOHOM zotrvať'!

Výber z aktivít CZ ECAV Banská Štiavnica

Zájazd na operu „Hrad prepevný“ do Necpál

V nedeľu 10. Septembra 2017 sme sa vybrali na zborový výlet na operu „Hrad prepevný“ (autor: Vít'azoslav Kubička, *1953) do Necpál (Turčiansky seniorát). V počte 29 účastníkov sme po skončení služieb Božích v Banskej Štiavnici nasadli pred kostolom do veľ'kého bieleho autobusu a vydali sa na cestu.

Prvou zastávkou boli Mošovce, rodná obec slávneho Jána Kollára, kde sme si prezreli najprv evanjelický kostol a následne Kollárov rodný dom. Naše ďalšie kroky smerovali do neďalekej Blatnice, malebnej dedinky s učupenými domčekmi a sviežim vzduchom. V doline, v chatovej osade Gader, nás už čakal prestretý stôl s neskorým obedom. Po krátkej návšteve v chalupe manželov Kámenovcov sme sa autobusom presunuli do Necpál, kde sa už zbierali evanjelici z celého blízkeho i vzdialenejšieho okolia, aby si v kostole obsadili takú lavicu, z ktorej by mohli predstavenie dobre sledovať. Aj my sme si, našťastie, našli miesta, z ktorých sme dobre videli.

Opera previedla divákov kl'účovými okamihmi života Martina Luthera a bola naplnená prvkami z jeho dôležitého poslania. Opera vyvrcholila spevom vyslania „Chod'te a čiňte učeními národy!“ ktoré dal Pán Ježiš všetkým svojim nasledovníkom - teda aj nám v 21. storočí. Predstavenie zožalo veľ'ký úspech, čoho dôkazom bol dlhý potlesk všetkých zúčastnených divákov v kostole, ako aj následné veľ'mi kladné reflexie účastníkov nášho zájazdu cestou domov, v autobuse.

Na záver teda môžeme konštatovať, že išlo o vydarený výlet, ktorý bol okrem iného ojedinelý tiež svojou veľ'mi peknou štvorgeneračnou skladbou účastníkov.

Róbert Zacharovský

Advent spoločne

Už je to môj 69 advent, teda dalo by sa povedať, že rutinný začiatok nového cirkevného roka. A predsa celkom iný, výnimočný. Začal totiž ako ekumenická adventná pobožnosť spoločne so všetkými ľud'mi dobrej vôle v meste, v Kostole sv. Kataríny, v tzv. Slovenskom, ako ho my Štiavničania častejšie nazývame.

Po mnohých storočiach sa aj pre nás evanjelikov opäť stal bohoslužobným miestom. Spoločne totiž liturgovali kňazi katolíckej i

evanjelickej cirkvi (katolícky farár L. Frindt a evanjelický kaplán M. Bartko). Na čítaní Božieho slova sa sympaticky podielali takisto obe cirkvi (K. Kiššová – RKC, H. Šušková - ECAV, A. Michalská - RKC). Na organe hrali striedavo organisti R. Zacharovský za evanjelikov, I. Chovanová za katolíkov. Bol toto naozaj zážitok nekaždodenný, znásobený výborným koncertom mužského spevokolu Štiavničian a ženského spevokolu Tenerezza z Nitrianskeho Pravna. Sympatickou moderátorkou večera bola ostrieľaná Renata Taligová, okrem iného i čerstvá podpredsedníčka celoslovenského spolku Živena, kde tvorí tandem s tiež našou rodáčkou Magdou Vášáryovou. Kostol zaplnený do posledného miesta bol nabitý pozitívnou energiou a veľ'kým množstvom lásky. Lásky, ktorá bola priam hmatateľná a odrážala sa v tvári takmer každého prítomného. Aj keď nohy a nosy tuhli od chladu, srdce a duša prekypovala hrejivým teplom a kúzlila úsmevy. Emotívne zažitie prvej adventnej sviečky nenechalo nikoho chladným. Svetlo sviečky zažihalo iskričky šťastia v každom z nás. Bolo znamením oslavy toho, ktorý príde v podobe malého dieťaťa.

Čhvíle očakávania príchodu Vianoc sú tohto roku v skutku magické. Čas, ktorý nám zásluhou aj jedinečného sobotného decembrového večera sprostredkovali iniciátori pobožnosti a adventného koncertu, môžeme využiť na bilancovanie a premýšľanie, čo nám ten minulý dal a čo vzal. Ja za seba môžem povedať, že mi dal viac než vzal. Dal nádej, že my Štiavničania môžeme mať bližšie k sebe aj v nasledujúcom období, bez rozdielu či sme katolíci alebo evanjelici. Tak ako sme v ekumenickom úsilí započali nový cirkevný rok. Chcem veriť, že budeme v ňom pokračovať aj v tom nasledujúcom kalendárnom. Že všetku tmu a rozdiely rozptýli Ježišova výzva „Aby všetci boli jedno...“. Človek človeka presa potrebuje, nedá sa žiť izolovane.

Keď som cez vstupnú predsieň kostola znovu uvidela imponantnosť tohto chrámu, kde vedľa seba sedel evanjelik s katolíkom, tislí sa mi do očí slzy radosti. Príbehy píše život vo viacerých časových i obsahových líniách. Tento bol napísaný v jednej, ekumenickej. Vďaka patrí všetkým, ktorí sa o to pričínili.

Pred takmer 200 rokmi po prvýkrát zaznela najslávnejšia vianočná pieseň Tichá noc. Stala sa kultovou piesňou, preloženou do viac ako 300 jazykov. Spieva sa na všetkých kontinentoch, vo všetkých kresťanských kostoloch. Je ako sila pravdy, ako vodný prúd, ktorý sa nedá len tak zahatať. Keď ju opäť budeme s oduševnením spievať, precíťme aj jej význam a obsah. Majme na pamäti predovšetkým oslavu narodeného Ježiša Krista, ktorý je našim svetlom i nádejou. A pripomeňme si aj túto adventnú sobotu, keď sme sa spoločne modlili a spievali pieseň „Vzbud' ducha dávnych svedkov Pane...“ (Ev. Spevník 278).

Ol'ga Kuchtová

Pomáhať je DAR

CZ ECAV v Banskej Štiavnici v spolupráci s TESCO sa už tri roky zapája do Potravinovej zbierky na pomoc ľuďom v núdzi. A aj keď sa v našom zbere za tri roky vystriedali traja duchovní pastieri, mali sme veľké šťastie, pretože to boli muži so srdcom na správnom mieste, múdri, zanietení a obetaví. Aj vďaka nim a vďaka nášmu bratovi kantorovi Róbertovi Zacharovskému sme v tejto Bohu milej činnosti zotrvali. Už aj v minulosti sme našim blízkym pomáhali rôznymi spôsobmi: finančnými zbierkami, teplým oblečením, vrúcnyimi modlitbami... Ale zaklopať na dvere s konkrétnou adresou, pozrieť sa do očí konkrétnemu človeku a darovať mu jedlo so slovami, že na neho niekto s láskou myslí a chce mu úprimne pomôcť, to je niečo úplne iné.

Potravinová zbierka prebieha súčasne vo viacerých mestách na Slovensku, aj keď v každom meste trochu inak. U nás v Banskej Štiavnici spojila desiatky dobrovoľníkov. Prví dobrovoľníci oslovujú potenciálnych darcov priamo v predajni a informujú ich o možnosti pomáhať iným ľuďom prostredníctvom potravinovej zbierky. Druhí ukladajú darovaný tovar do nákupných vozíkov. Tretí ich neskoro večer po prevážení a ocenení dopravujú k evanjelickému kostolu a vynášajú strmým schodiskom do priestorov nášho cirkevného zboru, čo je naozaj úctyhodný výkon. Ďalším krokom po ukončení zbierky je vytvorenie zoznamu mien a adries tých, ktorí pomoc potrebujú. Oslovujú nás samotní darcovia, susedia, priatelia, učitelia... Proste ľudia, ktorým životná situácia ťažko skúšaných rodín a jednotlivcov nie je ľahostajná. Roztriedené potravinové dary ukladáme do pripravených prepraviek s prihliadnutím najmä na potreby viacdenných rodín. Označené zásielky sú potom diskkrétne rozvezené na určené adresy. Ľudí bez domova kontaktujeme priamo na ulici a zásielku im odovzdáme na dohodnutom mieste. Každý krok a každé rozhodnutie je sprevádzané vrúcnuou modlitbou. Modlíme sa za šľachetných darcov, za spravodlivé rozdelenie a najmä za tých, ktorí sa ocitli v ťažkej životnej situácii. Modlitba nás posilňuje na každom kroku. Ale sú chvíle, na ktoré nie sme nikdy dostatočne pripravení. Chvíle rozpakov, dojatia, chvíle neskonalej vďačnosti aj za tú trochu jedla a pozornosti, ktorú sme na konci tejto cesty smeli odovzdať. A keď sa unavení vrátia do svojich domovov, s pokorou ďakujeme za všetko, čo nám bolo dopriate vykonať.

Nie každý dobrovoľník má možnosť „precítiť“ túto etapu nášho spoločného úsilia. Chcem im preto za všetkých obdarovaných z celého srdca poďakovať. Ďakujem za malé deti so zvedavými očkami, prežiarenými láskyplným svetlom skromného príbytku, oblečené iba v košielkach a pančuškách, schovávané sa za maminu. Ďakujem za nemocnú osamelú matku s dcérkou a malým psíkom na priedomí chátrajúceho domčeka... Ďakujem za dievčinku, ktorej nedávno umrel ocko. Spoznali sme ju v TESCO, kde ona sama v

núdzi darovala potraviny pre iných. Víťala nás skromná dôchodkyňa, ktorá s neskrývaným dojatím ďakovala za to, že sme na ňu mysleli a zároveň nás poprosila, aby sme jej balíček ponúkli niekomu, kto má malé deti... Víťala nás opatrovatel'ka zdravotne postihnutého muža a v jeho mene s veľkou pokorou a vďakou prijala zásielku... Stalo sa nám, že životom ťažko skúšaná osamelá pani nás so slzami v očiach vyobjímala a nazvala anjelmi... No povedzte, kto by sa v takých chvíľach ubránil emóciám? Stretli sme sa so smútkom, osamelosťou, ale aj s neuveriteľnou biedou. Bolo to pri prvom doručovaní zásielok so sestrou Ol'gou Kuchtovou, keď ona sama našla odvahu vstúpiť do tmavej pivnice bez vody a elektriny, kde v príšerných podmienkach, milovaný iba svojím verným psíkom, žije človek. Pochopili sme, že si nemá kde uvariť jedlo, tak sme mu dodatočne nakúpili konzervy a salámu pre štvornohého priateľa. Jeho slzy by v tej chvíli dostali hádam každého.

Pomáhať je veľký a Banská Štiavnica je v tomto smere príkladom aj oveľa väčším mestám. Je nám len ľúto, že nemôžeme pomôcť všetkým, ktorí to potrebujú. Naša pomoc je závislá od množstva darovaných potravín a obetavosti dobrovoľníkov.

Janka Bernáthová

Adventná večiereň a vianočný koncert

V podvečerných hodinách v piatok 15.12.2017 sme sa stretli v našom evanjelickom kostole na adventnej večieri, ktorá bola spojená aj s vystúpením zmiešaného Kuzmányho zboru – študentského spevokolu Evanjelického gymnázia v Banskej Bystrici. Počas adventnej večieri odznela aj báseň Advent v podaní sr. Evky Kolumbusovej. Na úvod svojho vystúpenia spevácky zbor zaspieval pieseň Vtáča, ktorej autorom je br. farár Roman Dovala z Badína. Pre zbor ju upravil br. kantor Peter Bibza, ktorý aj diriguje školský zbor, korepetítorom bol Marek Hanuska. Repertoár vystúpenia sa skladal z viacerých známych i menej známych vianočných piesní a kolied. Študentom sa počas ich návštevy v Banskej Štiavnici venoval br. kaplán Milan Bartko a o obed a občerstvenie sa postarala sr. dozorkyňa Ľudmila Blašková a CZ ECAV Banská Štiavnica.

Adriana Matejková

ŽILI A TVORILI V BANSKEJ ŠTIAVNICI

V roku 2017 sme si pripomenuli výročia narodenia a úmrtia týchto významných osobností:

BREZNÍK Ján

(26.5.1815-5.8.1897, 120. výročie úmrtia)

Historik, prírodovedec, profesor a riaditeľ na evanjelickom lýceu v Banskej Štiavnici. Autor dvojväzkových dejín evanjelickej a.v. cirkvi a školstva v Banskej Štiavnici v období 16.-19. storočia. Svojimi článkami s pedagogickou tematikou prispieval do cirkevných a školských časopisov, redigoval ročenky banskoštiavnického evanjelického lýcea a dokonca bol spoluautorom základov rómskeho jazyka. Mal bohatú mineralogickú zbierku a knižnicu, ktoré daroval evanjelickému lýceu.

KERPELY Anton

(5.2.1837-22.7.1907, 180. výročie narodenia, 110. výročie úmrtia)

Banský odborník, profesor na Banskej a lesníckej akadémii. Založil samostatnú katedru železiarstva (172), zaoberal sa modernizáciou technického vybavenia hút a železiarní, strojného zariadenia. Autor viacerých odborných monografií, redaktor časopisu Bányaszati és kohászati lapok.

SEBERINI Ján

(1.1.1780-10.2.1857, 160. výročie úmrtia)

Superintendent Banského okolia, náboženský a pedagogický spisovateľ. V Banskej Štiavnici pôsobil ako evanjelický farár a tiež ako pedagóg na evanjelickom lýceu. Svojou iniciatívou sa zaslúžil o uskutočnenie peňažnej zbierky a postavenie novej budovy evanjelického lýcea, ktorá bola postavená v rokoch 1827-1830. Slávnostného otvorenia novej školskej budovy sa zúčastnil 25.6.1830 významný slovenský básnik a literát Ján Kollár. Ján Seberíni založil pre budúcich kňazov na evanjelickom lýceu v roku 1819 homiletickú spoločnosť a v roku 1842 založil evanjelickú ľudovú školu pre „haviarske“ deti. Bol propagátorom nových pedagogických myšlienok, autor praktickej príručky pre domácich učiteľov, v ktorej odporúčal zvýšenie odbornej úrovne vychovávateľov. V oblasti cirkevnej histórie sa venoval dejinám evanjelických synod. Spolupracoval na vydaní evanjelického Zpěvníka (1842), do ktorého prispel 11 piesňami. Zúčastnil sa na zakladaní spolku Tatrín (1844).

HRENČÍK Karol

(29.10.1822-10.10.1907, 195. výročie narodenia, 110. výročie úmrtia)

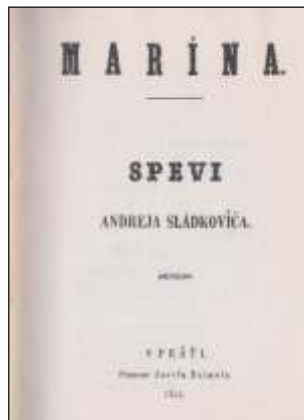
Evanjelický farár a pedagóg na evanjelickom lýceu v Banskej Štiavnici. Od roku 1861 vyučoval slovenský jazyk a prevzal vedenie slovenského samovzdelávacieho spolku Kolo slovenské. Venoval sa národnej kultúrnej práci.

LICHARD Daniel Gabriel

(17.1.1812-17.11.1882, 205. výročie narodenia, 135. výročie úmrtia)

Prvý slovenský profesionálny novinár, vydavateľ, učiteľ, jeden zo zakladateľov slovenskej odbornej terminológie a jedna z najväčších osobností slovenskej národnej minulosti, propagátor zakladania sporiteľní, evanjelický farár, zakladateľ svojpomocného roľníckeho družstevníctva, popularizátor vedeckých poznatkov. Na evanjelickom lýceu v Banskej Štiavnici pôsobil ako profesor matematiky a fyziky na evanjelickom lýceu, v rokoch 1838-1844 bol predsedom študentskej slovenskej literárnej spoločnosti. Na evanjelickom lýceu založil zbierku fyzikálnych prístrojov.

SLÁDKOVIČ Andrej

(30.3.1820-20.4.1872, 145. výročie úmrtia)

Evanjelický kňaz, básnik, kritik literárnych a dramatických prác, publicista a prekladateľ, predstaviteľ romantizmu, najvýznamnejší lyrik štúrovskej generácie, autor filozoficko-reflexívnej poézie, ľúbostnej lyriky a lyricko-epických skladieb. Na evanjelickom lýceu v Banskej Štiavnici študoval v rokoch 1832-1840. V rokoch 1839 - 1840 vyučoval v dome Pavla Pišľa, kde spoznal Marínu Pišlovú - o ktorej napísal dielo Marína, najkrajšiu ľúbostnú básnickú skladbu slovenskej literatúry.)

Epicentrum lásky

Nová zážitková expozícia venovaná Maríne

Po niekoľko rokov plánovaných a pripravovaných bola v sobotu 16.12.2017 otvorená pre verejnosť nová zážitková expozícia v Epicentre Lásky, ktoré je v Dome Maríny v Banskej Štiavnici, v ktorom Mária Gerzsöová, rod. Pischlová prežila takmer celý svoj život s manželom, bohatým medovníkárskym a voskárskym majstrom Jurajom Gerzsöom. Expozícia je venovaná básnickej skladbe Marína, ktorú napísal evanjelický farár, významný slovenský básnik a literát Andrej Sládkovič, bývalý študent banskoštiavnického evanjelického lýcea. Básnická skladba bola vydaná v roku 1846, takmer rok po svadbe Maríny s Jurajom Gerzsöom.

Básnická skladba Marína bola zásluhou organizátorov a realizátorov expozície v Dome Maríny – pánov Igora Brossmana a Jána Majsniara zapísaná ako najdlhšia l'úbostná báseň na svete v najväčšej organizácii svetových rekordov – World Record Academy. O príbehu osudovej lásky Maríny a Andreja sa návštevníci dozvedia prostredníctvom hovoriacich obrazov a budú počuť krásne a dojímavé dialógy a vyznania lásky v podaní známych slovenských hercov – Táni Pauhofovej (Marína), Róberta Rotha (Andrej), Emílii Vášáryovej (matka Maríny) a Ľuboša Kostelného. V Sládkovičovej knižnici je možné si pozrieť faksimilie originálneho rukopisu básnickej skladby a tiež Marínine kresby. Tiež je možné si vyskúšať unikátnym a prekvapivým spôsobom silu lásky partnerských dvojíc, ktorá dokáže spúšťať najkrajšie l'úbostné verše z básne Marína. Srdcom celej expozície je unikátny Archív Lásky, vytvorený z veršov básne, v ktorom je možné uchovať vo vybratej schránke príbeh svojej lásky navždy. V Archíve Lások je na uchovanie príbehov pripravených 100-tisíc schránok, z ktorých každá reprezentuje jedno písmenko, znak a medzeru básnickej skladby Marína.

Prehliadka zážitkovej expozície trvá cca 45 minút a vstupy pre návštevníkov sú každú hodinu, po max. 16 osôb. Prehliadka je dostupná aj v anglickom jazyku. Svojou originalitou a pútavosťou určite zaujme každého návštevníka Banskej Štiavnice, ktorý bude prechádzať mestom alebo navštívi samotný Dom Maríny.

Adriana Matejková

Symbyly Vianoc

Rolníčky

Pôvod majú v Afrike a v Indii, kde si nimi tanečníci zdobili svoje členky. Na Slovensku ich kedysi používali pastieri oviec, upevňovali sa tiež na konské postroje. Rolníčky sú tiež pomôckou pri výcviku dravcov, ale takisto hudobným nástrojom. V Amerike nimi „zvonja soby“, ktoré t'ahajú Santove sane s darčekmi. Práve za oceánom je aj veľmi populárna pesnička Jingle Bells, ktorá pochádza z roku 1857.

Imelo

Podľa legendy imelo bolo kedysi stromom, z ktorého dreva bol zhotovený kríž a práve na ňom skonala Ježiš. Strom hanby zoschol, premenil sa na rastlinu a zahŕňa dobrom tých, čo pod ňou prejdú. Lásku zasa dáva tým, čo sa pod imelom pobožkajú. „Nosí št'astie“ tomu, kto je ním obdarovaný, nie tomu, kto si ho kúpi sám.

Medovníčky

Medovníčky, ktoré každý rok pečieme pred Vianocami, majú niekoľkotisícročnú tradíciu. Staroveké národy považovali med za stravu bohov, a preto im pri obetných slávnostiach obetovali „medové pečivo“. Neskôr medovníčky slúžili ako ozdoba na vianočný stromček a ponúkali ich koledníkom. Samotné medovníkárstvo siaha do čias starého Ríma a na Slovensku sa objavilo ako remeslo už v 14. storočí.

Jabĺčko

Legenda hovorí, že z jadierok jablka odtrhnutého zo Stromu poznania vyrástli stromy, ktoré odvtedy kvitnú iba na Štedrý deň. V priebehu hodiny stromy rodia sladké ovocie. Kto tento zázrak zbadá, dožije sa v zdraví sto rokov. Ak si odnesiete rozkvitnutú vetvičku, žiadne srdce vám neodolá. Ak sa do jablka zahryznete, spoznáte všetky tajomstvá zeme, ale št'astní nebudete. My dnes jabĺčko rozkrojíme a čakáme, že nám prinesie zdravie a št'astie po celý rok.

Krehká ozdoba

Neodmysliteľné ozdoby vianočného stromčeka – sklenené gule majú už vyše storočnú tradíciu. V roku 1889 si ich patentoval Francúz Pierre Dupont. Najskôr vyrábal jednofarebné fúkané gule z jemného skla a zakrátko rozšírili sortiment aj o farebné, s ornamentmi, hviezdikami, vločkami či kresbami kvetov.

Hviezda

Jedna z najkrajších vianočných dekorácií – rozkvitnutá „vianočná hviezda“ pochádza z Mexika. Jej názov znie v španielčine Noche buena, čiže Svätá noc. V časoch Aztékov bola symbolom nového života pre mŕtvych bojovníkov. Vianočná hviezda vraj očarila aj istého amerického veľvyslancu, ktorý ju odviezol do USA a odvtedy zdobí sviatočne prestreté stoly miliónov ľudí po celom svete.

Veniec

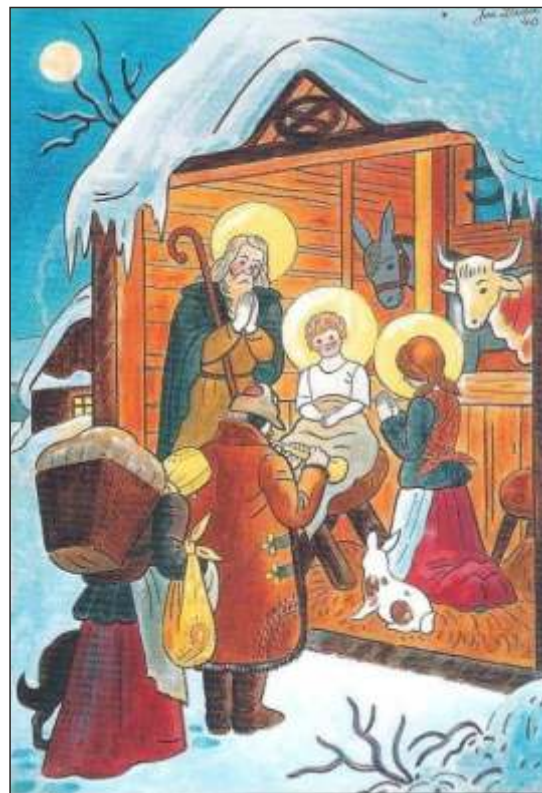
Jeho okrúhly tvar – nemá začiatok ani koniec – symbolizuje „večnosť Boha“, ale aj ľudskú súdržnosť a vzájomnú lásku. Niekoľko druhov ihličia znamená trvalý život. Pichľavé listy cezminy pripomínajú trňovú korunu, borovica a tis predstavujú nesmrteľnosť. Štyri sviečky reprezentujú štyri týždne adventu. Hovorí sa, že sviečky treba prirodzene dohorieť pre požehnanie a št'astie.

VÝBER Z VIANOČNÝCH KOLIED

Zvestujem vám radosť

Zvestujem vám radosť, nad zemsú blaženosť,
porodila Panna nám zbožnú žiadosť
Kráľ'a nebeského, z rodu kráľ'ovského,
vítajme ho vrúcne, Pána anjelského.

Svetlo svetu dnes nastalo

Svetlo svetu dnes nastalo Boh je poslaný,
Kristus Ježiš narodený z Márie Panny.
Jemu spievajme, česť chválu vzdajme,
to Diet'atko Pacholiatko všetci vítajme.

Anjel Boží z neba letí, pokoj zvestuje,
nel'akajte sa pastieri, nám oznamuje.
Vám v Betleheme, na slame v zime,
leží malé Diet'a milé, panovník zeme.

Id'te k nemu s čistým srdcom, nohy l'úbajte,
nebeské si od Diet'atka dary žiadajte.
Ježiško milý, príšlý v tej chvíli,
udel' radosť a veselosť, zdravie a sily.

Vítame t'a sväté Diet'a

Vítame t'a sväté Diet'a, nebeský náš Pane,
ktorý si sa nám narodil v Betléme na slame.
V chudobe si prišiel k nám spasiť duše naše,
brány nebies otvárať, dušiam našim k spáse.

Modlitba

Pane Ježiši Kriste, v Tebe sa ukázala Božia láska zostupujúca k nám, ľuďom. Ďakujeme Ti za všetko, čo si pre nás urobil. Zjavil si sa v ľudskom tele, aby si nás zachránil. Daj, aby sme sa z Tvojho narodenia úprimne tešili a touto radosťou mali naplnené svoje srdcia. Nech sa Tvoja sláva rozmáha medzi nami. Vylej svoje požehnanie na všetkých ľuďoch, aby vládol medzi nami pokoj. Amen

„... A toto bude jeho meno, ktorým ho budú volať: Hospodin – naša spravodlivosť ...“ Jer 23, 5-8

„... Lebo dieťa sa nám narodilo, syn nám je daný ...“ Iz 9, 5a

„... Veľká bude jeho vláda a nebude konca pokoju na tróne Dávidovom ...“ Iz 9, 6a

„... A vtedy uvidia Syna človeka prichádzať v oblaku s mocou a slávou veľkou. Keď sa toto začne diať, vzpriamte sa a pozdvihnite hlavy, pretože sa približuje vaše vykúpenie ...“ L 21, 25-33

„... Pripravujte cestu Pánovi, vyrovnávajte Mu chodníky ... Každé údolie nech je vyrovnané, každý vrch a kopec znížený; čo je krivé, nech sa vyrovná, a hrboľaté cesty nech sú uhladené ...“

„... zjavil sa anjelom, zvestovaný bol národom, uverili v Neho na svete, vzatý bol v slávu.“ 1Tím 3,16

Vydáva: Evanjelický zbor ECAV v Banskej Štiavnici

Redakčná rada: Mgr. Milan Bartko, Mgr. Adriana Matejková, PhD., Viera Luptáková

Fotografie: Janka Bernáthová-Lehotská, Ing. Lubomír Lužina,

fotoarchív autorov

Grafická úprava a tlač: COMEX, Akademická 10, Banská Štiavnica, www.comex.sk

Povolené: OÚ SK OMT 2/95
